

Anonymizovaná verze

Překlad

C-266/19 – 1

Věc C-266/19

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

29. března 2019

Předkládající soud:

Bundesgerichtshof (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

7. března 2019

Žalobkyně:

EIS GmbH

Žalovaný:

TO

BUNDESGERICHTSHOF (Spolkový soudní dvůr)

USNESENÍ

[*omissis*]

ve věci

EIS GmbH, [*omissis*]

žalobkyně, žalované ve vzájemné žalobě a navrhovatelce v řízení o opravném prostředku „Revision“,

[*omissis*]

proti

TO, [*omissis*]

žalovanému, žalobci ve vzájemné žalobě a odpůrci v řízení o opravném prostředku „Revision“,

[*omissis*]

I. občanskoprávní senát Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) na jednání dne 20. prosince 2018 [*omissis*]

rozhodl takto:

- I. Řízení se přerušuje.
- II. Soudnímu dvoru Evropské unie se za účelem výkladu čl. 6 odst. 1 písm. h) a odst. 4 ve spojení s částí A přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů (Úř. věst. 2011, L 304, s. 64) předkládají k rozhodnutí tyto předběžné otázky:
 1. Je telefonní číslo ve smyslu pokynů pro vyplnění formuláře vzorového poučení o odstoupení od smlouvy podle části A přílohy I směrnice 2011/83/EU [dostupné] („verfügbar“), jestliže obchodník uvede telefonní číslo v rámci tiráže nebo jasně a výrazně na úvodní stránce své internetové prezentace?
 2. Je telefonní číslo ve smyslu pokynů pro vyplnění formuláře vzorového poučení o odstoupení od smlouvy podle části A přílohy I směrnice 2011/83/EU [dostupné] („verfügbar“), jestliže obchodník telefonní přípojku sice používá pro obchodní činnost, nevyužívá ji však pro uzavírání smluv na dálku a tedy ani k navrácení plnění ze smluv uzavřených na dálku ve formě převzetí prohlášení o odstoupení od smlouvy?

Odůvodnění:

- 1 I. Dopisem právního zástupce ze dne 29. prosince 2014 žalobkyně upozornila žalovaného, který je jejím konkurentem v prodeji erotického zboží na internetu, že používá chybné poučení o odstoupení od smlouvy a využívá reklamy s výsledky testu. Vyzvala jej, aby učinil prohlášení o zdržení se takového jednání pod hrozbou trestní sankce a uhradil náklady této výzvy ve výši 612,80 EUR.
- 2 Žalovaný toto prohlášení učinil dne 8. ledna 2015. Dopisem svého právního zástupce ze dne 12. ledna 2015 pak upozornil žalobkyni, že ona v poučení o odstoupení od smlouvy na svých internetových stránkách neuvádí telefonní číslo. Náklady právního zástupce na toto upozornění vyčíslil též na 612,80 EUR a uvedl, že svůj nárok na náhradu výdajů započte s nárokem na náhradu výdajů žalobkyně, vyplývajícím z jejího upozornění ze dne 29. prosince 2014.

- 3 Žalobkyně poté podala žalobu, v níž navrhuje určit, že nároky na zdržení se a náhradu výdajů, jež žalovaný uplatňuje ve svém upozornění ze dne 12. ledna 2015, žalovanému nepřísluší. Mimoto požadovala úhradu výdajů za své upozornění ze dne 29. prosince 2014. Žalobkyně přitom uvedla, že v tiráži své internetové prezentace uvádí telefonní číslo, které používá. Toto telefonní číslo bylo navíc uvedeno ve spodní části úvodní stránky této internetové prezentace.
- 4 Žalovaný podal vzájemnou žalobu, v níž uplatňuje nárok na zdržení se, jehož se domáhal ve svém upozornění ze dne 12. ledna 2015.
- 5 Žalobkyně následně prohlásila svůj návrh na určení neexistence tohoto nároku na zdražení se za vyřízený.
- 6 Landgericht (zemský soud) žalobu zamítl a vzájemné žalobě vyhověl. Odvolací soud odvolání žalobkyně v zásadě zamítl.
- 7 Opravným prostředkem „Revision“, jež odvolací soud připustil a jehož zamítnutí žalovaný navrhuje, žalobkyně nadále trvá na svých žalobních návrzích, uvedených v žalobě a vzájemné žalobě, které byly v předchozích stupních neúspěšné.
- 8 II. Pro úspěšnost opravného prostředku „Revision“ je relevantní, zda poučení o odstoupení od smlouvy, které žalobkyně uvádí na svých stránkách a kterému žalovaný vytýká vady, porušilo § 312d odst. 1 první větu Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník, dále jako „BGB“) a čl. 246a § 1 odst. 2 první větu bod 1 a druhou větu ve spojení s přílohou 1 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (úvodní zákon k občanskému zákoníku, dále jen „EGBGB“) a podle ustanovení § 3 a § 4 bod 11 Gesetz gegen unlauterer Wettbewerb a.F. (zákon proti nekalé soutěži v původním znění, dále jen UWG aF) tedy porušovalo hospodářskou soutěž. Tato skutečnost závisí na výkladu čl. 6 odst. 1 písm. h) a odst. 4 ve spojení s částí A přílohy I směrnice 2011/83/EU o právech spotřebitelů (dále jen „směrnice 2011/83/EU“). Před rozhodnutím o opravném prostředku „Revision“ je tedy třeba toto řízení přerušit a na základě čl. 267 odst. 1 písm. b) a odst. 3 SFEU předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 9 1. V případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory (§ 312b BGB) a smluv uzavřených na dálku (§ 312c BGB) má spotřebitel podle § 312g odst. 1 BGB právo na odstoupení od smlouvy podle § 355 BGB. Obchodník je podle § 312d odst. 1 první věty 1 BGB a čl. 246a § 1 odst. 2 první věty bodu 1 EGBGB povinen informovat spotřebitele o podmínkách, lhůtách a postupu při výkonu tohoto práva na odstoupení od smlouvy podle ustanovení § 355 odst. 1 BGB, jež vyplývá z § 312g odst. 1 BGB. Podle čl. 246a § 1 odst. 2 druhé věty EGBGB může obchodník splnit informační požadavky, tak že poskytne v podobě textu vzor poučení o odstoupení od smlouvy podle přílohy 1 se správně vyplněnými údaji. Vzorové poučení o odstoupení obsahuje toto upozornění: „Pro účely uplatnění práva odstoupit od smlouvy nás (2) musíte o svém rozhodnutí od smlouvy informovat formou jednoznačného prohlášení (např. dopisu zaslaného poštou, faxu nebo e-mailu).“ V pokynech pro vyplnění formuláře se v druhém

bodě uvádí: „Vložte Vaše jméno/název, zeměpisnou adresu a případně Vaše telefonní a faxové číslo a e-mailovou adresu.“

- 10 Výše uvedená ustanovení provádí čl. 6 odst. 1 písm. h) a odst. 4 ve spojení s částí A přílohy I směrnice 2011/83/EU do německého práva a musí být tedy vykládána v souladu s těmito předpisy. Přitom je nutno zohlednit, že cílem směrnice 2011/83/EU je podle jejího článku 4 a sedmého bodu odůvodnění plná harmonizace v ní uvedených aspektů ochrany spotřebitelů. Členské státy proto v této oblasti nemohou zachovávat ani zavádět přísnější ani mírnější právní úpravy [omissis]. Předmětná ustanovení směrnice se v zásadě shodují s příslušnou právní úpravou německého práva a zní následovně:
- 11 Před tím, než je spotřebitel vázán smlouvou uzavřenou na dálku nebo smlouvou uzavřenou mimo obchodní prostory informuje obchodník spotřebitele podle čl. 6 odst. 1 písm. h) směrnice 2011/83/EU, pokud lze využít práva odstoupit od smlouvy, o podmínkách, lhůtě a postupech pro uplatnění tohoto práva podle čl. 11 odst. 1 směrnice. Podle čl. 6 odst. 4 první věty směrnice 2011/83/EU mohou být tyto informace poskytnuty prostřednictvím vzorového poučení o odstoupení od smlouvy uvedeného v části A přílohy I. Podle čl. 6 odst. 4 druhé věty směrnice 2011/83/EU obchodník splnil tyto informační požadavky, pokud poskytl spotřebiteli toto poučení se správně vyplněnými údaji. Vzorové poučení o odstoupení obsahuje toto upozornění: „Pro účely uplatnění práva odstoupit od smlouvy nás (2) musíte o svém rozhodnutí od smlouvy informovat formou jednoznačného prohlášení (např. dopisu zasláního poštou, faxu nebo e-mailu).“ V pokynech pro vyplnění formuláře v části A přílohy I se v druhém bodě uvádí: „Vložte Vaše jméno/název, zeměpisnou adresu a případně Vaše telefonní a faxové číslo a e-mailovou adresu.“
- 12 2. V projednávané věci žalobkyně splnila informační požadavky tím, že použila vzorové prohlášení o odstoupení od smlouvy. V části informačního formuláře určené pro telefonní číslo žádné číslo neuvedla, ačkoliv podle zjištění odvolacího soudu bezesporu disponovala telefonní přípojkou používanou k obchodní činnosti. Podle zjištění odvolacího soudu žalobkyně v tomto ohledu argumentovala, že telefonní číslo uvedla ve své tiráži; telefonní číslo, které používá, je navíc jasně a výrazně uvedeno ve spodní části úvodní stránky její internetové prezentace. V odůvodnění svého opravného prostředku „Revision“ žalobkyně dále poukázala na svůj argument, který uváděla v prvním stupni a žalovaný jej nerozporoval, že neuzavírá smlouvy po telefonu; je toho názoru, že telefonní přípojku tedy ani nemusí pro navrácení plnění ze smluv uzavřených na dálku formou převzetí prohlášení o odstoupení od smlouvy uvádět.
- 13 a) Vystává proto otázka, zda je telefonní číslo ve smyslu pokynů pro vyplnění formuláře vzorového poučení o odstoupení od smlouvy podle části A přílohy I směrnice 2011/83/EU [dostupné] („verfügbar“), jestliže obchodník uvede telefonní číslo v rámci tiráže nebo jasně a výrazně na úvodní stránce své internetové prezentace (první předběžná otázka). Podle názoru senátu je třeba na tuto otázku odpovědět kladně.

- 14 Obchodník, který uvede telefonní číslo v rámci tiráže nebo jasně a jednoznačně na úvodní stránce své internetové prezentace, tím ve spotřebiteli vzbuzuje dojem, že jej může na tomto telefonním čísle kontaktovat a učinit vůči němu prohlášení. Pokud takovýto obchodník jasně neupozorní, že toto telefonní číslo není určeno pro přijímání prohlášení o odstoupení od smlouvy, musí přijmout skutečnost, že vyvolal dojem, že na tomto telefonním čísle lze také učinit prohlášení o odstoupení od smlouvy. Takovéto telefonní číslo je pak ve smyslu pokynů pro vyplnění formuláře vzorového poučení o odstoupení podle části A přílohy I směrnice 2011/83/EU [dostupné] („verfügbar“) a musí být uvedeno na příslušném místě vzorového poučení o odstoupení od smlouvy.
- 15 b) Dále vyvstává otázka, zda je telefonní číslo ve smyslu pokynů pro vyplnění formuláře vzorového poučení o odstoupení od smlouvy podle části A přílohy I směrnice 2011/83/EU [dostupné] („verfügbar“), jestliže obchodník telefonní přípojku sice používá pro obchodní činnost, nevyužívá ji však k uzavírání smluv na dálku a tedy ani k navrácení plnění ze smluv uzavřených na dálku formou převzetí prohlášení o odstoupení od smlouvy (druhá předběžná otázka). Podle názoru senátu je třeba také na tuto otázku odpovědět kladně.
- 16 Telefonní číslo je ve smyslu pokynů pro vyplnění formuláře vzorového poučení o odstoupení podle části A přílohy I směrnice 2011/83/EU [dostupné] („verfügbar“), pokud obchodník toto telefonní číslo používá pro obchodní činnost. Okolnost, že telefonní číslo používané pro obchodní činnost obchodník nepoužívá k uzavírání smluv na dálku, neodůvodňuje skutečnost, že tento obchodník není připraven převzít prostřednictvím tohoto čísla prohlášení o odstoupení od smlouvy.
- 17 Proti výše uvedenému výkladu nesvědčí ani úvahy, na jejichž základě senát v předkládacím rozhodnutí považoval „systém zpětného telefonického volání“ za sporný, zda je třeba mít ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83/EU za to, že jsou k dispozici také takové prostředky komunikace, které obchodník využívá výhradně k jiným účelům, než je kontaktování spotřebitele v rámci uzavírání smluv na dálku ([*omissis*] věc C-649/17).
- 18 V této věci měl senát za to, že argumentem proti takovému výkladu významu pojmu „gegebenenfalls“ („pokud existuje“) je to, že v takovém případě by měl obchodník ve skutečnosti povinnost změnit v souvislosti se zahájením prodeje na dálku svou organizační strukturu a zřejmě by musel přijmout i další zaměstnance, aby bylo možné vyřizovat dotazy spotřebitelů stran uzavírání smluv na dálku rovněž prostřednictvím telefonického či faxového spojení, jež bylo dříve vyhrazeno výlučně pro účely obchodní a oficiální komunikace. Pokud bychom přijali tento široký rozsah informační povinnosti, znamenalo by to nevyhnutelně zásah do svobody obchodníka v oblasti organizace obchodu, jež požívá ochrany na základě článku 16 a čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie. Používá-li obchodník při uzavření smluv na dálku jiné komunikační prostředky, které samy o sobě splňují potřebu spotřebitele urychleně kontaktovat obchodníka a efektivně s ním komunikovat ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice

2011/83/EU, bylo by v každém případě v rozporu s cílem této směrnice vyjádřeným ve čtvrtém bodu odůvodnění, kterým je nastolit správnou rovnováhu mezi vysokou úrovní ochrany spotřebitele a konkurenceschopností podniků, pokud by byl pojem „pokud existuje“ („gegebenenfalls“) chápán v tom smyslu, že obchodník musí informovat o každém komunikačním prostředku dostupném v jeho podniku nezávisle na tom, zda jej používá v rámci prodeje svých výrobků prostřednictvím smluv uzavíraných na dálku [omissis].

- 19 Problematika, o níž se senát zmiňuje, se týká všeobecných požadavků na informace poskytované před uzavřením smluv, které jsou upraveny v čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83/EU a které musí v případě možných dotazů spotřebitelů v souvislosti s uzavíráním smluv na dálku poskytovat k tomu zvláště vyškolení zaměstnanci. V projednávané věci se naopak jedná pouze o převzetí prohlášení o odstoupení od smlouvy v podniku žalobkyně a jeho zdokumentování. S těmito činnostmi obecně nejsou v podniku, vůči němuž je prohlášení o odstoupení od smlouvy směřováno, spojeny žádné vyšší nároky než v případech, kdy je odstoupení od smlouvy učiněno dopisem nebo vrácením zboží s příloženým příslušným prohlášením. Pochybnosti, které ve [omissis] [věci C-649/17] vedly senát k podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se otázky, zda je nutné za komunikační prostředky existující v podniku považovat také takové, které obchodník dosud využíval výhradně k jiným účelům, například účelům komunikace s obchodníky nebo úřady, tedy v tomto posuzovaném případě neexistují.

[omissis]